

מאורות אל העבר

ל תשרי תרט"ז | 12/10/1855

רב ומשכיל (פטירת המהר"ץ חיות)

דיוקנו של המהר"ץ חיות. מאת לא ידוע - (ויקפדיה, נחלת הכלל).

בין גדולי התורה של מרכז אירופה במאה התשע עשרה בלטה דמותו הייחודית של הרב צבי הירש חיות (המהר"ץ חיות). המהר"ץ נודע מצעירותו כגדול בתורה, והונחה על ידי אביו הבנקאי לרכוש גם השכלה כללית. בשל כך, הוא הכיר היטב את השפות האירופאיות השונות, והיה מודע לפעלם של אנשי "חכמת ישראל", המשכילים שביקשו לחקור את צפונות היהדות מבחינה היסטורית ולא דווקא דתית. בכתביו, הוא שמר על נאמנות מוחלטת לדת ולמסורת מחד, ומאיךך לא נרתע מלהשתמש בידע במתודות המדעיות לצורך בירורים הלכתיים ולמדניים שבהם עסק. ספריו על התנ"ך, על המדרשים ועל סוגיות שונות במבוא לתלמוד ולפסיקה זכו להילמד על ידי המשכילים ועל ידי הרבנים כאחד. עם זאת, היו מהרבנים שתקפו אותו בשל מה שנראה כנטייה מהמסורת, והיו מהמשכילים שתקפו אותו בשל התנגדותו המוחלטת והעיקשת לרפורמה. הרב חיות שכיהן רוב ימיו כרב בגליציה ונפטר בל' בתשרי תרט"ז (12.10.1855), הותיר אחריו סדרה ארוכה של רעיונות ומחקרים העוסקים בבירור ענייני האגדה וההלכה. למרות הביקורת שהייתה עליו, הוכנסו הגהותיו והערותיו לתלמוד במהדורה של ש"ס וילנא, הנלמדת עד היום בישיבות.

מפת עולם

